

TIMES, 2003. OKTÓBER 9

**This Year's
Nobel Prize
in Medicine**

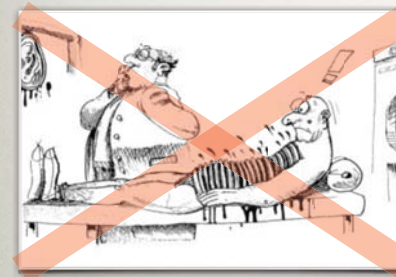

The Shameful Wrong That Must Be Righted

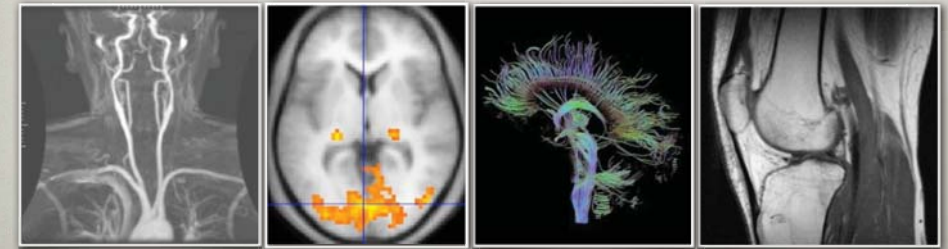
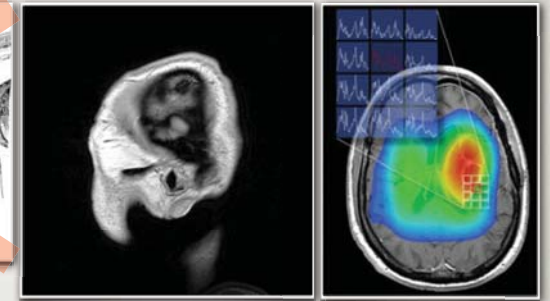
This year the committee that awards The Nobel Prize for Physiology or Medicine did the one thing it has no right to do: it ignored the truth. Eminent scientists, leading medical textbooks and the historical facts are in disagreement with the decision of the committee. So is the U. S. Patent Office. Even Alfred Nobel's will is in disagreement. The committee is attempting to rewrite history.

The Nobel Prize Committee to Physiology or Medicine chose to award the prize, not to the medical doctor/research scientist who made the breakthrough discovery on which all MRI technology is based, but to two scientists who later made technological improvements based on his discovery.

MRI: ORVOSI DIAGNOSZTIKÁT FORRADALMASÍTÓ KÉPALKOTÓ MÓDSZER

Non-invazív

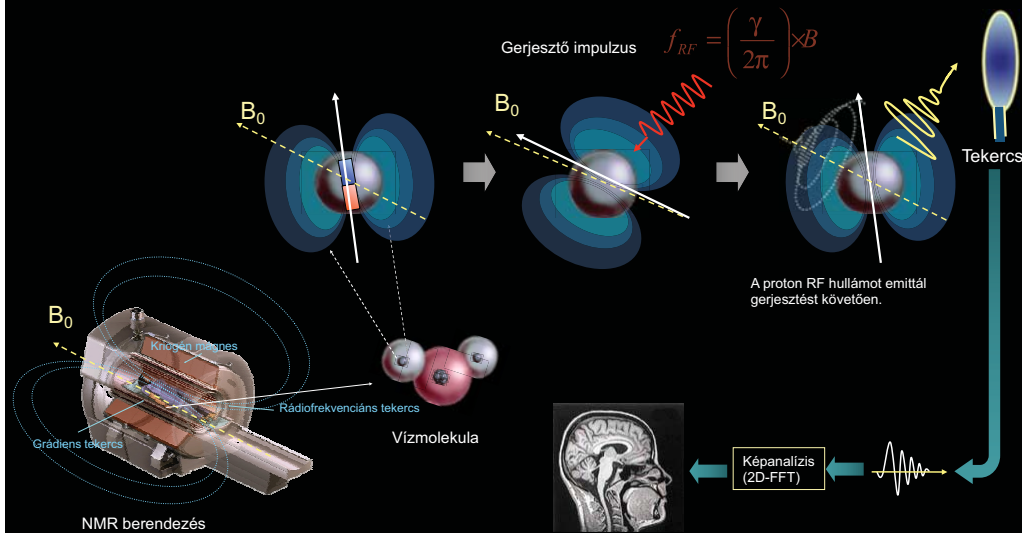
MRI

- Történelem
- MRI alapok
Magspin, precesszió, rezonancia, gerjesztés-relaxáció
- MRI képalkotás
  - I. Térkódolás
  - II. Képrekonstrukció
  - III. Színkontraszt
  - IV. Szkennerek
  - V. Kontrasztanyagok
  - VI. Műtermékek
  - VII. Veszélyek, kontraindikációk
- Alkalmazások, a jövő irányai

MRI TÖRTÉNELEM

- 1970 - Raymond Damadian: rákos és normál szövetek T1 és T2 relaxációs idejei különböznek.
- 1972 - Raymond Damadian: US patent
- 1973 - Paul Lauterbur: 2D MR képalkotó módszer
- 1974 - Peter Mansfield: 3D MR képalkotó módszer
- 1977 - Raymond Damadian: az első MR szkennerek ("focused field" módszer)
- 2003 - Nobel-díj: Lauterbur, Mansfield
- NMR: Legtöbb Nobel-díjjal kitüntetett módszer (6)
Otto Stern (1942), Isidor Rabi (1944), Felix Bloch, Edward Purcell (1952), Richard Ernst (1991), Kurt Wüthrich (2002)

MRI MŰKÖDÉSE - RÖVID ÖSSZEFOGLALÁS

MRI ALAPOK

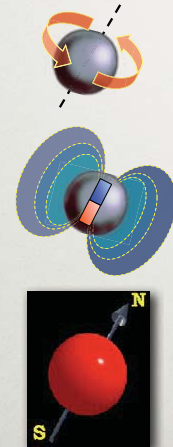
I. AZ EREDŐ SPINNEL RENDELKEZŐ ATOMMAGOK ELEMİ MÁGNESEK

Otto Stern

W. Gerlach

Atommag tömege: $m_{\text{proton}} = 1,67 \cdot 10^{-24} \text{ g}$

Atommag perdülete: $L = \sqrt{l(l+1)}\hbar$
 $l = \text{spin kvantum szám}$

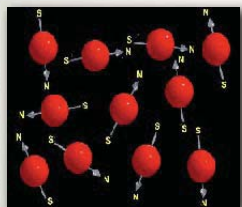
Atommag töltése: $q_{\text{proton}} = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

Atommag eredő mágneses momentuma: $\mu_i = \gamma L$
 $\gamma = \text{giromágneses hányados}$
 $L = \text{magspin}$

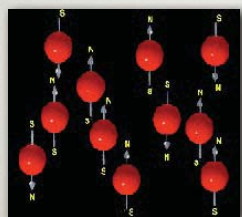
MRI-ben hasznos atommagok: ^1H , ^{13}C , ^{19}F , ^{23}N , ^{31}P

MRI ALAPOK

II. MÁGNESES TÉRBEN A MAGSPINEK ORIENTÁLÓDNAK

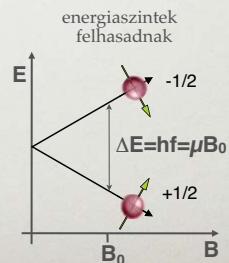

Mágneses tér hiányában:
 elemi mágnesek orientációja random

Mágneses térben:

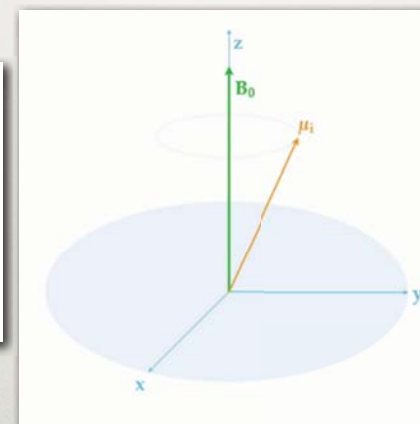
elemi mágnesek orientálódnak
 B_0 parallel
 B_0 antiparallel

Edward Purcell, 1946

MRI ALAPOK

AZ ORIENTÁLT MAGSPINEK PRECESSZIÓS MOZGÁST VÉGEZNEK

Precessziós vagy Larmor frekvencia:

$$\omega_0 = \gamma B_0$$

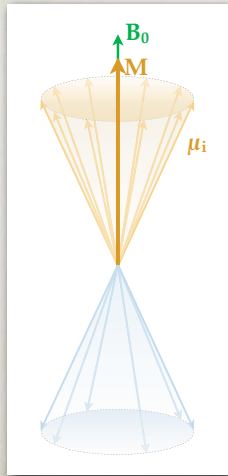
$$f_{\text{Larmor}} = \frac{\gamma}{2\pi} B_0$$

Felix Bloch, 1946

MAKROSZKÓPOS MÁGNESEZETTSÉG KÜLÖNBÖZŐ ENERGIASZINTEKEN SPINTÖBBLET MIATT

Alacsony energiájú állapot
parallel a proton esetében

B_0 = mágneses tér
 M = makroszkópikus
mágneszettség

A nagy (parallel) ill. alacsony
(antiparallel) energiájú
spinállapotok aránya:

$$\frac{N_{\text{antiparallel}}}{N_{\text{parallel}}} = e^{-\frac{\Delta E}{k_B T}}$$

(Boltzmann-eloszlás)

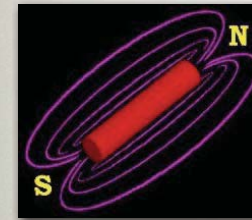
MRI-ben alkalmazott mágneses térerő:
Föld mágneses téreérének 20-50 ezerszerese

Nagy energiájú állapot
antiparallel a proton esetében

MRI ALAPOK

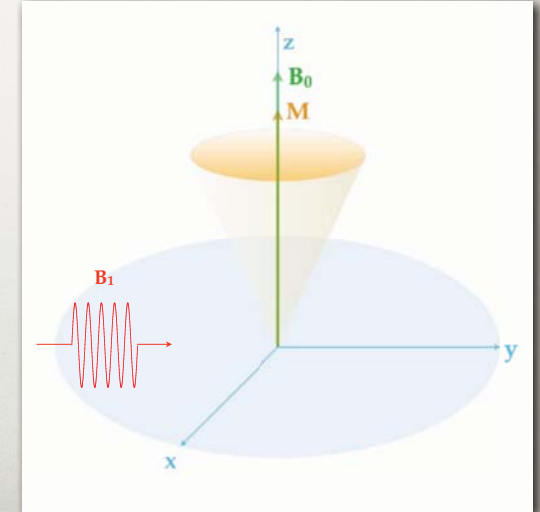
III. RÁDÓFREKVENCIÁS SUGÁRZÁSSAL A RENDSZER GERJESZTHETŐ

Rezonancia feltétel: Larmor frekvencia

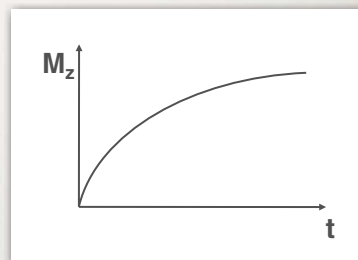
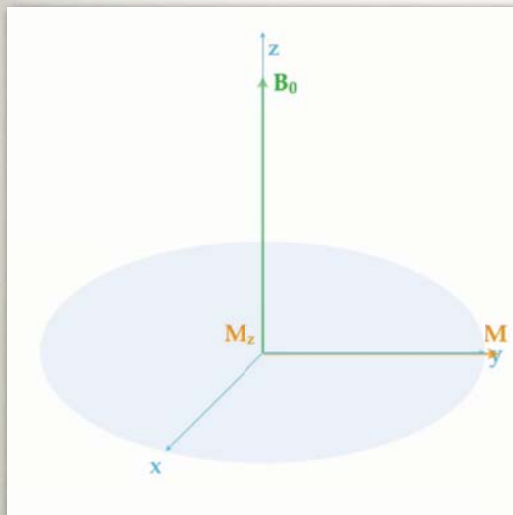

B_0 = mágneses tér
 M = makroszkópikus mágneszettség
 B_1 = besugárzott elektromágneses tér

MRI-ben alkalmazott
elektronágneses sugárzás:
Rádiófrekvencia

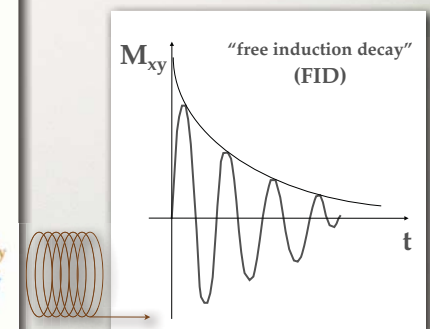
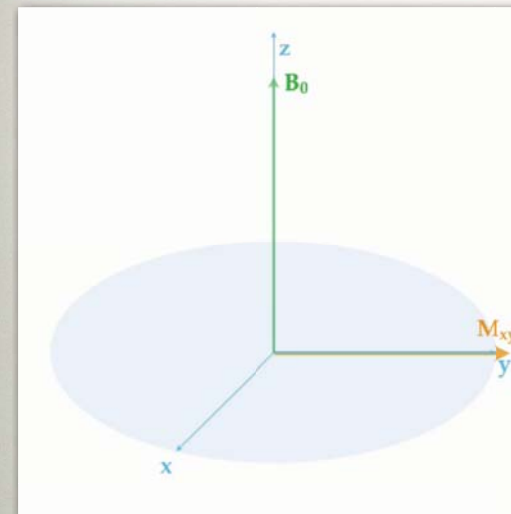

SPIN-RÁCS RELAXÁCIÓ T1 VAGY LONGITUDINÁLIS RELAXÁCIÓ

T1 relaxációs idő:
elemi mágnes (proton) és
környezete közötti kölcsönhatásra utal

SPIN-SPIN RELAXÁCIÓ T2 VAGY TRANZVERZÁLIS RELAXÁCIÓ

T2 relaxációs idő:
elemi mágnesek (protonok)
közötti kölcsönhatásra utal

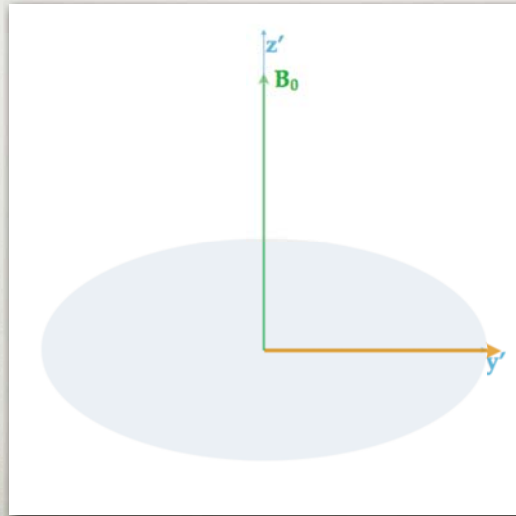
SPIN-SPIN RELAXÁCIÓ

T2 VAGY TRANZVERZÁLIS RELAXÁCIÓ

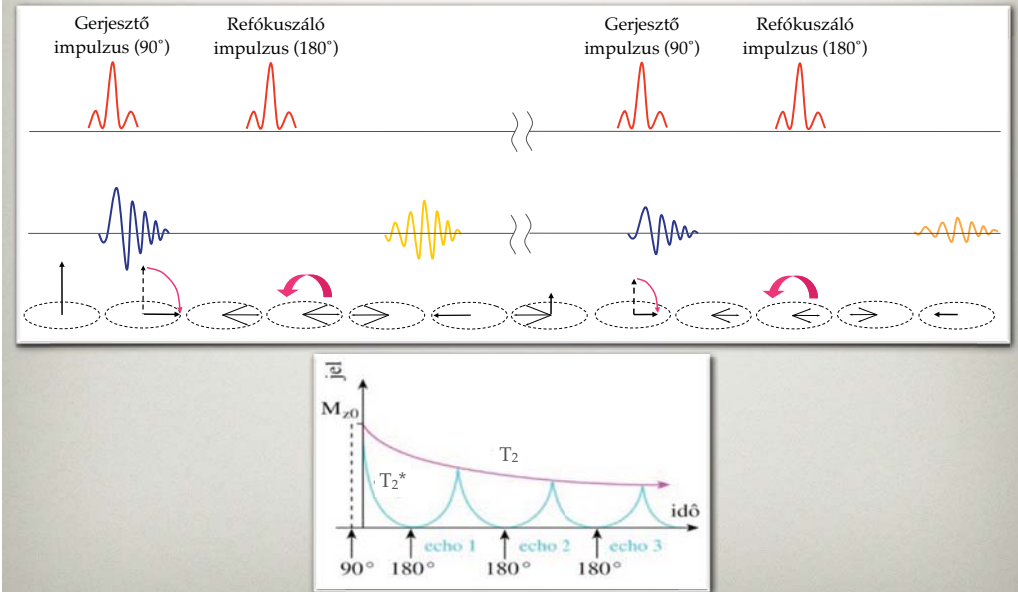
Ismétlődő gerjesztő és relaxációs impulzusok: spin-echo szekvencia

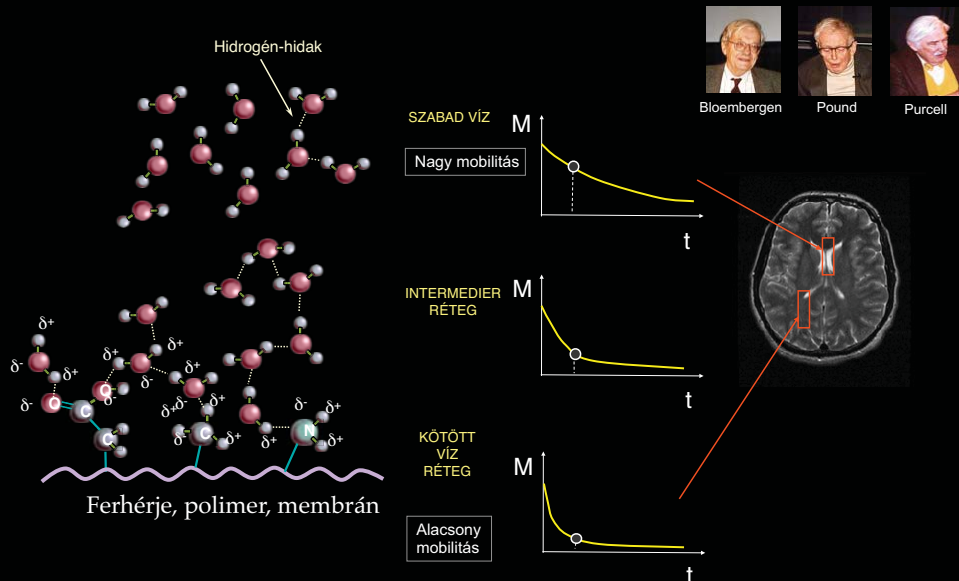
Erwin Hahn, 1949

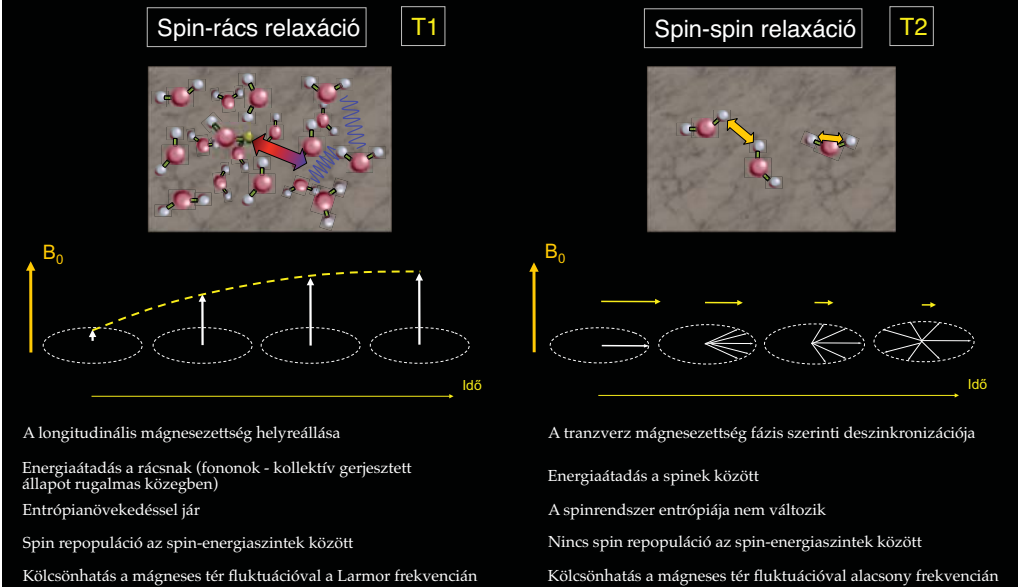
A "SPIN-ECHO" KÍSÉRLET

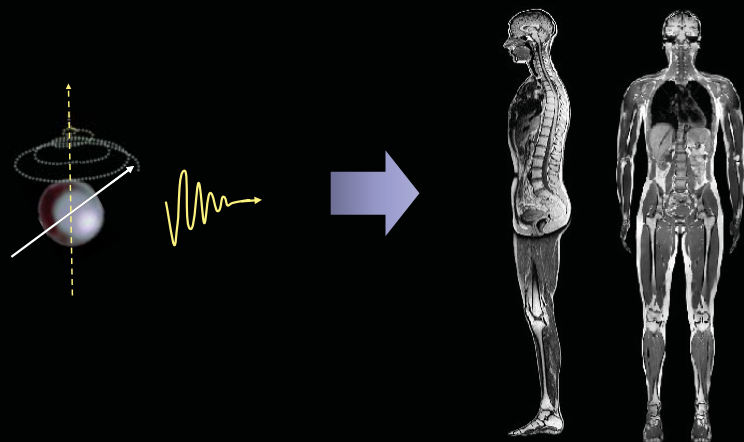
KONTRASZT LEHETŐSÉG A SPIN RENDSZEREK KÖLCSÖNHATÁSAI ALAPJÁN

KONTRASZTOT ADÓ RELAXÁCIÓS MECHANIZMUSOK

AZ NMR-TŐL AZ MRI-IG

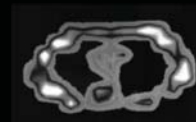

MRI: AZ EMBERI TEST MAKROSZKÓPIKUS MÁGNESEZETTSÉGÉT HOZZA LÉTRE

Downstate Medical
Center - Brooklyn, 1972

Raymond V. Damadian

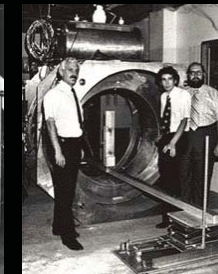
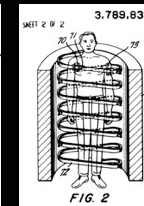

Az első MRI
felvétel

United States Patent (19)
Damadian

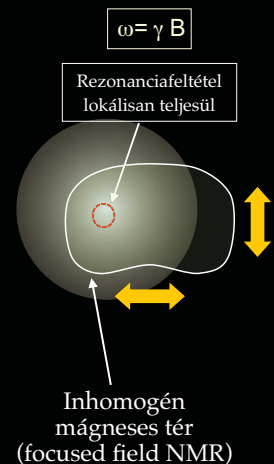
[54] APPARATUS AND METHOD FOR
DETECTING CANCER IN TISSUE
[76] Inventor: Raymond V. Damadian, 64 Short
Hill Rd., Forest Hill, N.Y. 11375
[22] Filed: Mar. 17, 1972
[21] Appl. No.: 235,624

[52] U.S. CL. 128/2 R, 128/2 A, 324/5 R
[51] Int. CL. A61b 5/05
[56] Field of Search: 128/2 R, 2 A, 1.5; 324/5 A,
324/5 B

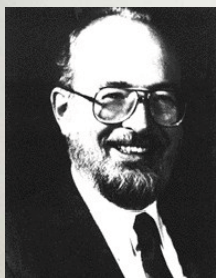

"Indomitable" - rettenthetetlen

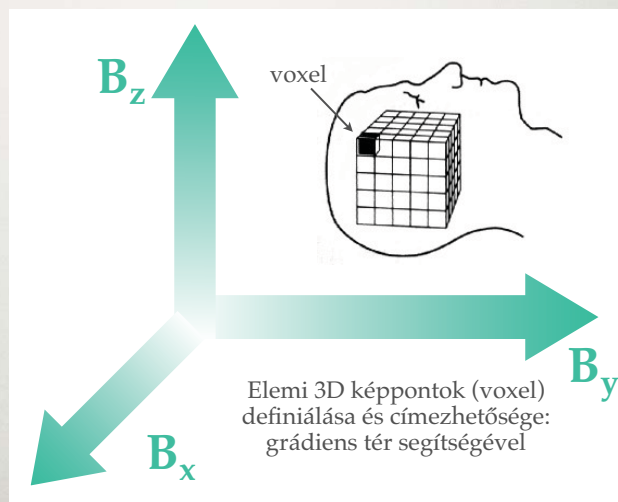
1970: megnövelt relaxációs idők rákos szövetben
1972: humán invivo 3D NMR elvének kidolgozása
1977: felső emberi MRI felvétel

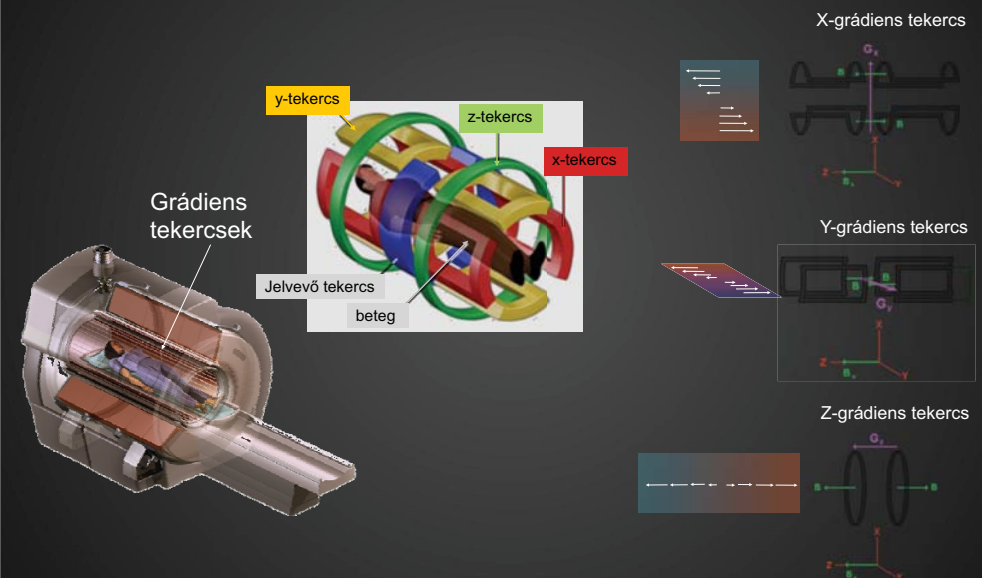
MRI KÉPALKOTÁS I. TÉRBELI KÓDOLÁS

Paul C. Lauterbur (1929-)
Térbeli felbontású NMR
kidolgozása

TÉRBEN VÁLTOZÓ MÁGNESES TÉR LÉTREHOZÁSA: "GRÁDIENS" TEKERCSEKKEL

MRI KÉPALKOTÁS

II. KÉPREKONSTRUKCIÓ

1. "Backprojection" ("visszavetítés")

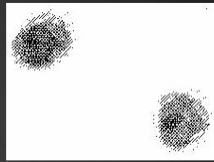
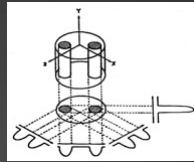

Paul Lauterbur,
1973, Illinois

Peter Mansfield,
1973, Nottingham

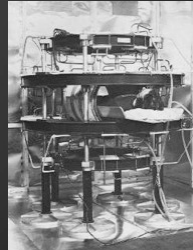
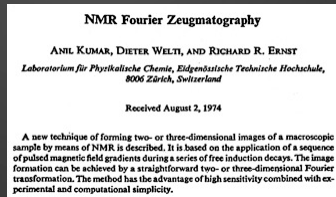
Nobel-díj (2003, Élettan és Orvostudomány)

2. 2D Fourier transzformáció

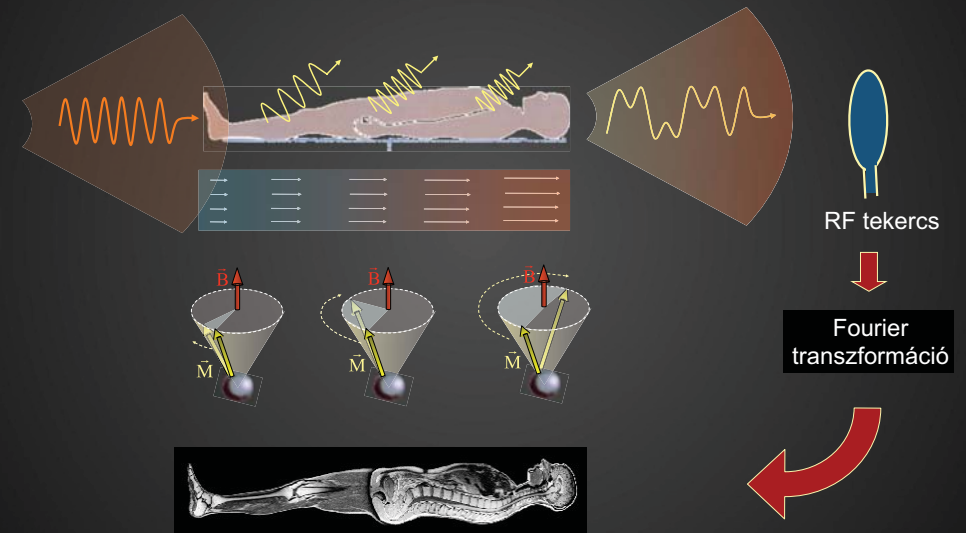

Richard Ernst,
1974, Zürich
Nobel-díj (1991, Kémia)

MRI: TÉRBEI KÓDOLÁS ÉS KÉPREKONSTRUKCIÓ

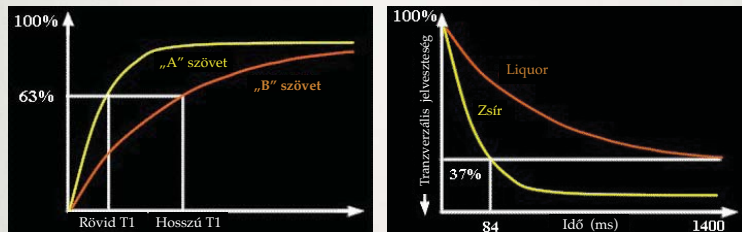
A PRECESSZIÓ TÉRFÜGGŐ FREKVENCIAVÁLTOZÁSÁN ALAPUL

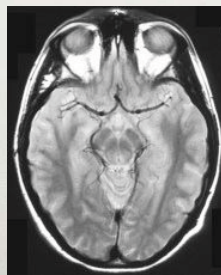
MRI KÉPALKOTÁS

III. SZÍNKONTRASZT FELBONTÁSA

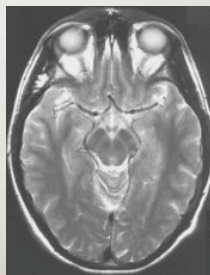
SPINSÚRÚSÉG ÉS RELAXÁCIÓS IDŐK ALAPJÁN

T1-súlyozás

protonsűrűség-súlyozás

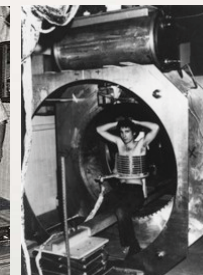

T2-súlyozás

MRI KÉPALKOTÁS:

IV. SZKENNEREK

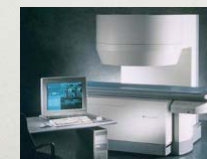
Hőskor

Jelen

Intervenciós MRI egység

Nyitott MRI egység

Mobil MRI

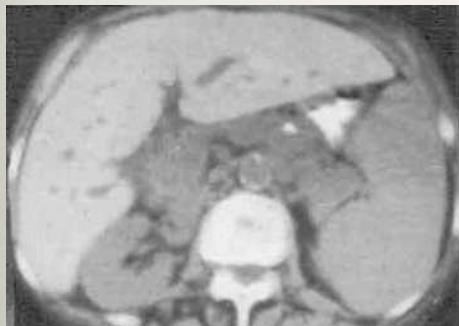

MRI KÉPALKOTÁS:

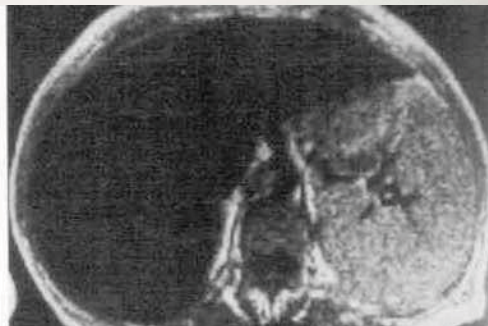
V. KONTRASZTANYAGOK

Pozitív: paramágneses elemek (T1 kontraszt): Gd, Mn

Negatív: szuperparamágneses, ferromágneses (T2 kontraszt): FeIII, MnII

CT

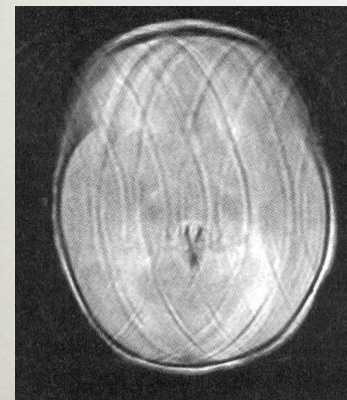
MR T2

Haemochromatosis hepatis (vasfelhalmozódás a májszövetben)

MRI KÉPALKOTÁS:

VI. MŰTERMÉKEK

- Mozgás
- Fémek (implantátum, sérülés)

Mozgási műtermék

Fém az orbitában

MRI KÉPALKOTÁS:

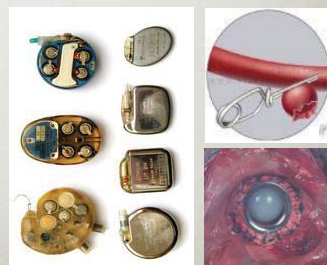
VII. VESZÉLYEK, KONTRAINDIKÁCIÓK

- Sztatikus mágneses tér - fémtárgyak

Kontraindikációk: beépített eszközök (pacemaker, defibrillátor, hallókészülék, csontnövekedést serkentő készülék, gyógyszeradagoló), neurostimulátorok, agyi aneurysma csatok, régi típusú szívbillentyűk

- Grádiens tér - áramindukció

- Rádiófrekvenciás tér - hőhatás (szemlencse, here)

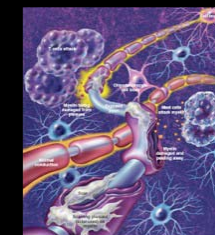

ALKALMAZÁSOK: ANATOMIAI KÉPALKOTÁS

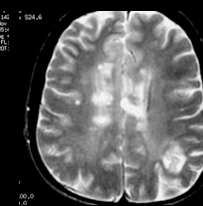
SCLEROSIS MULTIPLEX

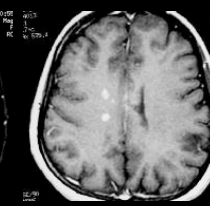
Proton súlyozás
(sagittális)

Proton súlyozás
(transversalis)

T2 súlyozás
(transversalis)

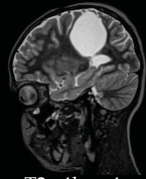
T1 súlyozás
(kontrasztanyaggal)

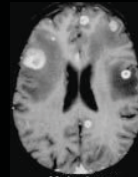
ANATOMIAI KÉPALKOTÁS: ONKOLÓGIA

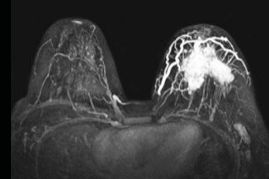
T2 súlyozás
(chondrosarcoma)

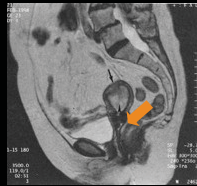
T2 súlyozás
(cysta)

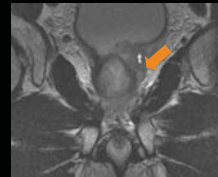
Proton sűrűség
(Agyi metastasis)

T1 súlyozás kontrasztanyaggal
(Emlő carcinoma)

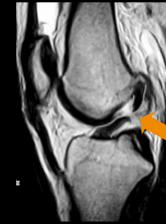

T2 súlyozás
(cervix carcinoma)

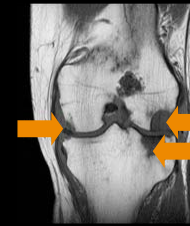

T2 súlyozás
(prostata carcinoma)

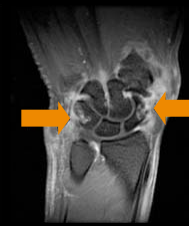
ANATOMIAI KÉPALKOTÁS CSONT ÉS LÁGRÉSZEK

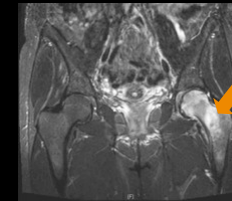
T2 súlyozás
(szalag szakadás)

Rheumatoid arthritis
térd

Rheumatoid arthritis
csukló

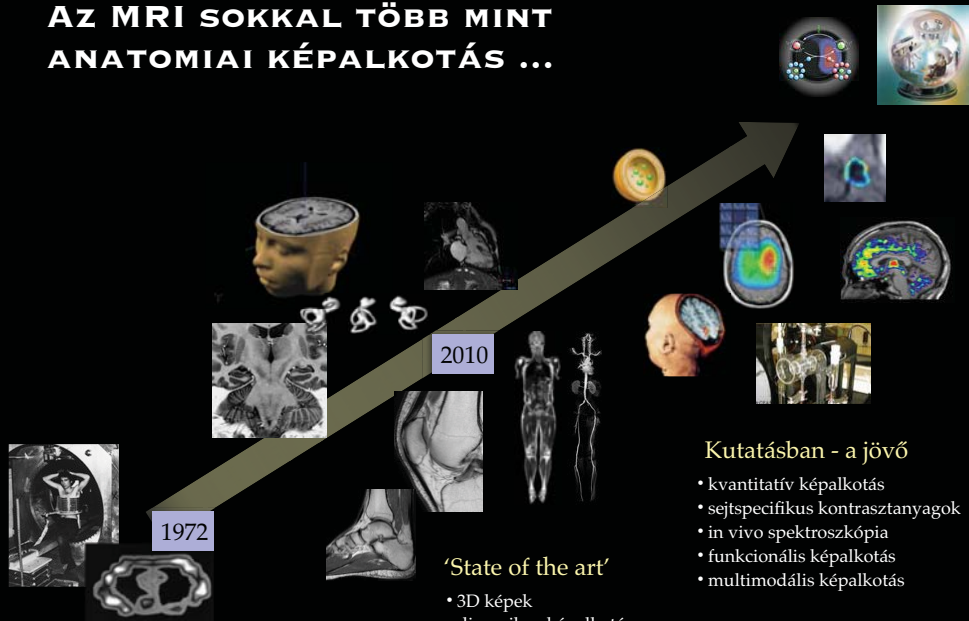

Osteoporosis (femur)

T2 súlyozás
(hernia)

AZ MRI SOKKAL TÖBB MINT ANATOMIAI KÉPALKOTÁS ...

1972

2010

'State of the art'

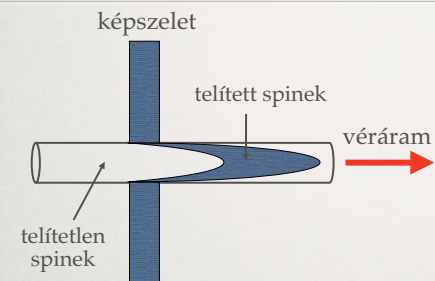
- 3D képek
- dinamikus képalkotás
- nagy felbontás

Kutatásban - a jövő

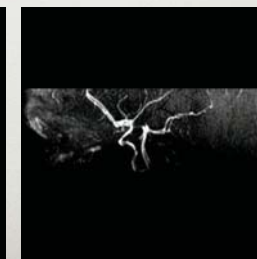
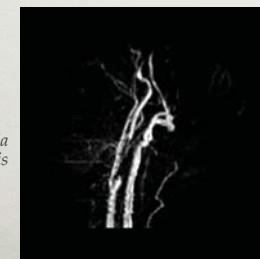
- kvantitatív képalkotás
- sejtspecifikus kontrasztanyagok
- in vivo spektroszkópia
- funkcionális képalkotás
- multimodális képalkotás

Első MRI képek

MRI: NON-INVÁZÍV ANGIOGRÁFIA

Arteria
carotis

Circulus
arteriosus
Willisii

MRI MOZGÓKÉP

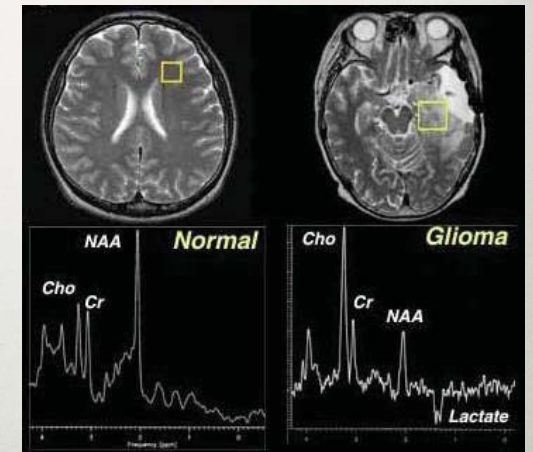
NAGY IDŐFELBONTÁSÚ FELVÉTELEK ALAPJÁN

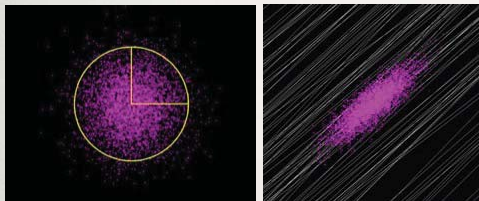
Aortabillentyű nyitódása - záródása

MR SPEKTROSZKÓPIA

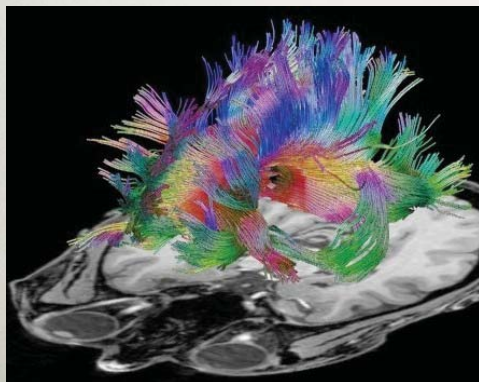
- Kémiai eltolódás (chemical shift)
- Metabolitok azonosítása
- Tumordiagnosztika

DIFFÚZIÓS KÉPALKOTÁS

Anizotróp vízdiffúzió:
kontrasztkpződés

Idegpályák vizsgálata:
traktográfia

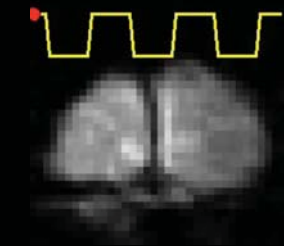
Corpus callosum

FUNKCIONÁLIS MRI (fMRI)

ÉLETTANI FOLYAMATTAL SZINKRON FELVETT
NAGY IDŐFELBONTÁSÚ KÉPSOROZAT

Aktiváció az acusticus
cortexben

Villogó fény hatása a
látókéregre

MRI INFORMÁCIÓ SZUPERPONÁLÁSA EGYÉB INFORMÁCIÓVAL (PET)

SZUPERPONÁLT MRI ÉS PET KÉPSOROZAT

PET aktivitás: szemmozgatás során
Térbeli rekonstrukció